63st Jaargaang No. 5087 DAGBLAD Woensdag 16 April 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags: abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8, Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, [illegible] steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: [illegible] Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

De geweldige visite

Marhall bij Stalin

MARSHALL BIJ STALIN.

Er heerst grote geheimzinnigheid over een bezoek, dat Marshall gisteren aan Stalin gebracht heeft. De diplomaten geloven niet, dat dit bezoek de samenwerking tussen de Grote Vier zou kunnen herstellen, of er moet iets heel nieuws gebeuren. Marshall was vergezeld van den gezant in Moskou, den heer Smith, terwijl ook de vertaler, de heer Charles Bohlen, meeging. Men weet dat Bohlen tegen tien uur naar het Kremlin ging en dat hij één uur en 45 minuten later weer in het huis waar hij logeert terugkeerde.

STALIN.

Marshall schijnt alleen maar te hebben toegestaan, dat er bekend gemaakt werd, dat het lang verwachte onderhoud plaats zou hebben. Marshall is nu 37 dagen in Moskou en is de laatste van de Grote Vier, die op bezoek gaat bij Stalin. Er werd niet bekend gemaakt, hoe lang het onderhoud precies geduurd heeft.

Het onderhoud wordt geschat op een 90 minuten. Er wordt aangenomen, dat Marshall onmiddellijk een schriftelijk rapport heeft opgesteld voor president Truman. Er bestaat geen twijfel, dat het onderhoud met Stalin niet alléén slechts ging om een wijziging te brengen in de houding van de Sovjets op de conferentie van de Grote Vier, doch hij zal ook getracht hebben Stalin te laten zien, waarom of de Noordamerikanen de wereldsituatie zo ernstig vinden (Moskou, (AP) 16.4).

MOSKOU.

Marshall verwierp het voorstel van Molotov om het voorgestelde Viermogendheden-verdrag betreffende de ontwapening van Duitsland te wijzigen. Hij verklaarde dat dit voorstel thans niet meer op zijn plaats was en vroeg Molotov botweg of hij al dan met de onderhandelaars zou willen aanwijzen voor het verdrag zoals de Verenigde Staten dat willen hebben. Hij herinnerde eraan dat Bevin en Bidault Maandag hun instemming hebben te kennen gegeven met de beginselen van het verdrag en de benoeming van de onderhandelaars daarvoor, en vroeg: „Ik zou graag vernemen of de Sovjet-delegatie bereid is om deze aangelegenheid naar de gevolmachtigden te verwijzen voor onderhandelingen op de basis zoals door de Verenigde Staten voorgesteld". En verder: „Gisteren hebben wij gesproken over het Noordamerikaanse voorstel voor het Viermogendheden verdrag tot voortzetting van de demilitairistatie en de ontwapening van Duitsland. Wij hebben dit verdrag voorgesteld als de eerste en voornaamste stap die de basis zal vormen voor verdere handelingen. Er zijn nog heel wat aspecten van het Duitse probleem die niet voorzien zijn in het Viermogendhedenverdrag. Wij hebben dit verdrag ook niet voorgedragen als iets dat de oplossing van alle Duitse problemen in zich zou dragen. Zo is het door ons niet bedoeld. Als er illusies hieromtrent zijn, dan hebben wij die ten minste niet opgewekt. Maar als eerste en voornaamste stap moet het Verdrag de vrees die er heerst omtrent de her-bewapening van Duitsland volkomen wegnemen. Nu is weer voorgesteld dat het Viermogendhedenverdrag gewijzigd zal worden in dier voege dat het een groot aantal andere onderwerpen zal regelen, zoals het permanent bestuur van het Ruhrgebied, de denazificatie van Duitsland, de democratisering van Duitsland, de wijzigingen in het grondgebied, de invordering van de herstelbetalingen, het tegengaan van kartels, enzovoorts, enzovoorts. Al deze zaken moeten behandeld worden door de mensen van de Controle-commissie bij de uiteindelijke vredesregeling. Voor al deze regelingen is er geen plaats in het Viermogendhedenverdrag" (Moskou, (AP) 15.4).

NOGMAALS MOSKOU.

Er is nog geen nieuws los gekomen over de visite van Marshall bij Stalin. De visite duurde inderdaad anderhalf uur. Marshall sprak zich nog niet uit (Moskou, (AP) 16.4).

ZES PUNTEN VAN MOLOTOV.

Op de conferentie van Moskou deed Marshall gisteren een voorstel om onmiddellijk gevolmachtigden te benoemen voor een aanvang aan de onderhandelingen over een definitieve text voor een vredesverdrag met Duitsland. Bidault en Bevin gingen onmiddellijk mede accoord, doch Molotov stelde een aantal amendementen voor. Hij wenst slechts een viermogendhedenpact na een opheldering van de volgende punten: a) Denazificatie en demilitarisatie; b) Viermogendheden-controle op het Ruhrgebied; c) Liquidatie van Trusts Kartels; d) Democratie in Duitsland; e) Agrarische hervormingen en f) Beëindiging van de geallieerde bezetting.

Van Marshalls antwoord zal nu afhangen of de conferentie van Moskou een succes of een mislukking zal worden (Aneta, 15.4).

WIJZIGING AMERIKAANSE NEUTRALITEITSWET.

Truman heeft ingrijpende wijzigingen voorgesteld op de Noordamerikaanse neutraliteitswet, waardoor o.a. de regering toegestaan zal worden om embargo te leggen op wapenzendingen naar niet-bevriende landen. In zijn boodschap aan het Congres zeide Truman dat hij vrij moest zijn te handelen „in overeenstemming met onze positie in de Verenigde Naties".

Hij voegde daaraan toe: Aangezien wapen en andere oorlogstuig beslissend zijn voor oorlog of vrede, in de toekomst, de Verenigde Staten niet in zulk een positie mogen zijn dat men zonder onderscheid alles moet laten doorgaan.

Indien de oorlog wederom mocht dreigen, dan zou het ontoelaatbaar zijn als wij onszelf in onze huidige positie bevinden van verplicht te zijn door onze eigen wetgeving om hulp en steun te geven aan een land dat ons later zou kunnen aanvallen (Washington, (AP) 15.4).

DON JUAN IN HET NIEUWS.

De censors van Franco hebben het ochtendblad van de Falange „Arriba" toegestaan om Don Juan te beschuldigen van „verraad jegens het vaderland". Deze beschuldiging werd geuit in een commentaar op het door de „London Observer" Zondag gepubliceerd verslag van een onderhoud met Don Juan. Het artikel verscheen onder de kop „Don Juan vindt aanvallen in woorden tegen Spanje niet voldoende". „Verkiezing van anarchisten en Communisten op publieke pleinen. Aan de vijanden der Kerk wordt hun toekomst ook verzekerd".

„Arriba" had het over de „onbescheiden appetijt" van den troonpretendent en over zijn pompeuze houding en persoonlijke ambities" en verder „over deze man onbekend met de meest elementaire verplichtingen van den Spanjaard". Tot nu toe was de critiek van „Arriba" op Don Juan, buitengewoond beleefd. Het katholieke dagblad „Ya" oefende eveneens critiek uit op het onderhoud van Don Juan en beschreef deze als „onberaden". Het monarchistische „A.B.C." verklaarde op de voorpagina dat het Directoraat-Generaal voor de Pers toestemming had gegeven voor de publicatie van het onderhoud, maar dat de redactie het verkieselijk acht om te wachten totdat zij zeker kan zijn van de Engelse text en van de getrouwheid waarmede de woorden zijn weergegeven (Madrid, (AP) 15.4).

PALESTINA

Waarschuwing voor de immigranten.

Engelse soldaat fouilleert een Israëliet in de gevangenkampen.

MOTIE VAN AFKEURING TEGEN WALLACE.

Het „Senate Democratic Policy Committee" heeft Dinsdag een motie besproken om het Congers voor te stellen de aanvallen van Wallace op de buitenlandse politiek van Noordamerika te veroordelen (Washington, (AP) 15.4).

DE PRIVÉ-BURGER.

Het Witte Huis maakte bekend dat Henry Wallace slechts als „privé-burger" spreekt bij zijn aanvallen in het buitenland op de Noordamerikaanse buitenlandse politiek en dat er officieel geen nota wordt genomen van zijn redevoeringen.

De perssecretaris van den President Charles Ross legde daarop de nadruk toen de verslaggevers hem vragen stelden over de furore die er in het Congres was ontstaan over de bewering van den oud-vice-President dat de Verenigde Staten de weg opgaan van imperialisme (Washington, (AP) 15.4).

het nieuws van vandaag

Toen Marshall zag dat die mijnheer Molotov ook bij het punt van een pact tegen Duitsland weer met veel moeilijkheden aankwam, kon hij niet niet langer uithouden. Hij vroeg hem op de man af of hij er voor of tegen was. Toen ook dat geen oprecht en duidelijk antwoord bracht, heeft hij dat tenslotte maar besloten een visite te gaan brengen bij Stalin zelf.

De journalisten hadden reeds voorspeld, dat hij met zijn visite bij Stalin wel zou wachten totdat de conferentie meer gevorderd zou zijn, doch dat de conferentie zo slecht zou aflopen, dat konden ook die heren niet veronderstellen. De journalisten hadden niets aan de mededeling dat Marshall bij Stalin op visite ging, ze wilden méér weten doch tot hedenmorgen 10 uur wisten ze nog niets.

Ze kwamen er wel achter, dat de vertaler zo laat naar het Kremlin ging en zo laat in zijn pensioen terug was, en konden zo doende een beetje gaan schatten en vertellen, daarom meteen maar dat de conferentie een 90 minuten geduurd moet hebben, en ofschoon ze niets weten, vertellen ze dat er geen twijfel over behoeft te bestaan, dat Marshall niet alléén over de conferentie daar in Moskou doch ook over de wereldsituatie heeft gesproken. (Mooi gevonden, dat vult de telegrammen een beetje). Ook zal Marshall verslag hebben uitgebracht aan Truman en hij zal dat wel onmiddellijk gedaan hebben. Hij deed het schriftelijk, vertellen de journalisten. Marshall vertrouwt de telefoon niet?

Een zenuwachtige dag voor de journalisten in Moskou. De stumpers kunnen nog niets achterhalen.

Minister Beel zal in gezelschap van minister Jonkman naar Indië gaan, beter gezegd, zal een bezoek brengen aan de Verenigde Staten van Indonesië.

Deze reis zal gezien mogen worden als een uiterlijke erkenning van de verschillende pas opgerichte Staten.

In Suriname gingen de Indonesiërs ook feest vieren ter ere van de ondertekening van Linggadjatie. Zijn de Indonesiërs in Suriname reeds 40% van de bevolking? Er hadden massa-bijeenkomsten plaats.

In Palestina werd Gruner opgehangen. Engeland neemt de verantwoordelijkheid wel op zich, en houdt zich natuurlijk aan de uitspraak van de rechters.

Het schijnt de helaas noodzakelijke houding, om een eind te stellen aan het terrorisme, hoe jammer dit alles, en hoe tragisch.

De vlucht om de wereld is goed afgelopen, we hebben het nu anno 1947 weer wat verder gebracht. Het was echter wel zulk een waaghalzerij, dat de vlieger zelf moest opmerken, dat het toch wel gevaarlijk was en hij voor geen honderd duizend dollar de reis om de wereld nog eens zou maken, ook niet al was de ontvangst reuze hartelijk naar Amerikaanse gewoonte.

De wereld wacht met spanning, hoe het in Moskou zal aflopen, we weten het nog niet. Misschien dat de laatste telegrammen het U nog kunnen vertellen, terwijl we dit schrijven zeggen de allerlaatste telegrammen nogmaals, dat er nog niets is uitgelekt. Zullen de grote heren aanstonds, want het is nu reeds vier uur in Moskou weer rustig aan de tafel plaatsnemen en weer gewoon gaan ruzie maken. We geloven van niet. Om 12 uur nog geen nieuws uit Moskou.

WERELDNIEUWS AP.

De Koning van Denemarken had hedenmorgen 39 graden koorts.

De zus van Gruner is enkele weken naar Palestina gevlogen en bezocht haar broer verschillende malen in de gevangenis. Ze kon hem niet bewegen om in hoger beroep te gaan.

De kamer van Italië zal waarschijnlijk onmiddellijk nadat de senaat van de Verenigde Staten het vredesverdrag met Italië geratificeerd heeft, het verdrag in bespreking nemen.

In Neurenberg zal morgen de Veldmaarschalk Milch opgehangen worden. Hij nam deel aan de recrutering van arbeiders voor de vliegtuigindustrie.

EEN KUS NA EEN WERELDVLUCHT.

In de vroege morgen verbrak het publiek in New York het politiecordon om den wereldvlieger welkom te heten, met kussen en met felicitaties. De vlieger Reynolds was buitengewoon content, ofschoon hij toe moest geven, dat het nu en dan toch wel erg gevaarlijk was. Hij zou voor geen honderdduizend dollar nog zo'n tocht willen maken. Het vliegtuig met drie man aan boord, landde op het La Guardia-vliegveld. Het wereldrecord is verbroken met 12 uur en enkele minuten (New York, (AP) 16.4).

HET VONNIS IS VOLTROKKEN.

In de gevangenis van Jerusalem zijn Dov Bela Gruner en drie andere extremisten opgehangen. Enige uren na deze executie vond men in de gouvernementskantoren te Londen een bom aangebracht. Gruner was vroeger actief in het Britse leger (Jerusalem, Londen, (AP) 16.4).

BEEL EN JONKMAN NAAR INDIË.

Zijne Excellenties Ministers Beel en Jonkman, respectievelijk Minister-President en Minister van Overzeese Gebiedsdelen zullen eind April naar Indië vertrekken teneinde zich op de hoogte te stellen van de toestanden aldaar (Aneta, 15.4).

INDONESIËRS IN SURINAME VIEREN FEEST.

Dinsdag gingen de Indonesiërs, die ongeveer 40 percent van de bevolking van Suriname uitmaken, uitrusten van een tweedaagse feestviering in verband met de ondertekening van Linggadjati.

Deze viering was de eerste politieke bijeenkomst, die ooit onder de Indonesische bevolking in Suriname gehouden werd. De viering begon Zondagmorgen met massa-bijeenkomsten. Hierna ging men tot de avond door met volksfeesten. In de namiddag van Maandag werd een optocht georganiseerd, waarbij 61 wagens deelnamen. Zowel de voetgangers als de inzittenden van de wagens droegen rood-witte vlaggen van de Indonesische republiek en onder het zingen van republikeinse gezangen ging de stoet door de straten van Suriname (Aneta, 16.4).

UITBREIDING K.L.M.-DIENSTEN.

Op een persconferentie van verleden Maandag zeide Albert Plesman, directeur van de KLM, dat de KLM zeer binnenkort haar Noordatlantische dienst zal uitbreiden tot vijf vluchten per week. Een dezer lijnen zal doorvliegen tot Curaçao.

De heer Plesman deed ook melding van twee nieuwe vluchten in de Westindische dienst, nl. één Curaçao — Ciudad Trujillo — Port au Prince — Kingston — Havana en één Curaçao — Aruba — Barranquilla — San José. (Deze laatste verbinding kwam reeds tot stand — Red.) Het ligt ook in de bedoeling om tweemaal wekelijks naar Zuid-Amerika te vliegen met eindplaats Buenos Aires in plaats van Montevideo, doch hiervoor moeten nog onderhandelingen plaats vinden met de Argentijnse regering (Aneta, 16.4).

Volksstelling 1947

Dr. Ph. J. Idenburg, Directeur-Generaal van de Statistiek, heeft onlangs, in verband met de volkstelling, die zoals bekend, op 31 Mei van dit jaar zal worden gehouden, een toespraak gericht tot de burgemeesters van Nederland. In verband met het feit, dat over deze volkstelling enige misverstanden onder de bevolking dreigen te ontstaan, veroorloven wij ons, een gedeelte van de zeer interessante uiteenzettingen van Dr. Idenburg over te nemen.

Volkstellingen zijn zo oud als de beschaving. Het is bekend, dat zij reeds enkele duizenden jaren voor het begin onzer jaartelling plaats vonden in Egypte en in andere landen met een vroege beschaving, zoals in Japan en China, in Perzië onder Darius en Xerxes.

Van volkstellingen in het oude Griekenland zijn ons eveneens enkele mededelingen bewaard gebleven. Van die in het Romeinse keizerrijk is wel het meest bekend de telling tijdens keizer Augustus, die verordende, dat de gehele wereld zou worden beschreven. Ook noemen wij de twee tellingen van Mozes onder het volk Israël, tijdens de tocht door de woestijn van Egypte naar Kanaän en die tijdens de regering van koning David onder leiding van Joab. Laatstgenoemde telling had, zoals bekend, voor dezen koning minder aangename gevolgen en onder de indruk daarvan werden nog in 1753 in het Engelse Lagerhuis tegen de voorstellen der Regering om een volkstelling te houden, ernstige bezwaren aangevoerd, voortspruitend uit vrees, dat een nationale ramp, bv. in de vorm van een epidemie, het Engelse volk zou treffen.

Uit de periode der middeleeuwen zijn weinig tellingen bekend. Voorzover zij plaats vonden droegen zij een plaatselijk en primitief karakter.

Een nieuwe ontwikkeling.

Een belangrijke ontwikkeling zette in na de Franse revolutie. Het karakter der volkstellingen ging veranderen. Het waren niet langer beperkte tellingen van het aantal zielen, soms uit motieven van ijdelheid („in de menigte des volks is des koningsheerlijkheid") dan weer uit militaire overwegingen (telling van weerbare mannen) of ten bijhoeve van financiële doeleinden (tot bepaling van hoofdgeld, enz.) voor verdeling van grondeigendom of politieke rechten of wel voor zuiver incidentele doeleinden (verdeling van beschikbare levensmiddelen, enz.). Met de groei van het bestuursapparaat, de voortgaande ontwikkeling van het economische en sociale leven, de zich steeds uitbreidende arbeidsverdeling tussen bepaalde delen van het land en afzonderlijke groepen der bevolking, de toenemende omvang der overheidsbemoeienis op zeer verschillende gebieden van het maatschappelijk leven, groeiden de volkstellingen tot een systeem, tot een onderdeel van de organisatorische arbeid der overheid.

Niet langer stond de registratie der aanwezige bevolking op de voorgrond. Meer en meer ging het om de verzameling van gegevens over de samenstelling dier bevolking in de meest uitgebreide zin, als grondslag voor het beleid van hogere en lagere overheden, als richtsnoer voor de activiteit van he bedrijfsleven en als uitgangspunt voor wetenschappelijke onderzoekingen op velerlei gebied.

In steeds meer landen ging men tot het houden van volkstellingen over. De periodieke herhaling wordt regel. Het aantal der gestelde vragen breidt zich geleidelijk uit en de aard dezer vragen wordt steeds meer gedifferentieerd. Aan de bewerking der verzamelde gegevens, vooral aan hun onderling verband, wordt steeds meer aandacht geschonken en bij iedere volgende telling wordt gezocht naar de nieuwste methodes om tot snelle en efficiënt verkregen uitkomsten te geraken.

De internationale vergelijkbaarheid dezer uitkomsten wordt meer en meer een punt van overleg, waarmede met name het Internationaal Statistisch Instituut zich sinds zijn oprichting in het einde der vorige eeuw (1885) bezig hield en dat tegenwoordig ook de aandacht van de Statistische Commissie der Verenigde Naties heeft.

De thans afgelopen wereldoorlog heeft op de periodiciteit en internationale samenwerking belemmerend ingewerkt. In 1939, vóór het uitbreken van deze oorlog, vond nog een telling in Rusland en in Duitsland plaats. Denemarken, Zweden en Portugal gingen er in 1940 toe over. Zwitserland in 1941. In België werd de telling van 1940 uitgesteld en een definitieve nieuwe datum is nog steeds niet vastgesteld.

Frankrijk kwam in Maart 1946 tot tellen, terwijl in Engeland in hetzelfde jaar een beperkte telling een „family census" plaats vond. Van de landen buiten Europa zij hier alleen de omvangrijke telling op 1 April 1940 in de Verenigde Staten genoemd, de 16e, welke aldaar sinds 1790 om de tien jaar plaats vond.

De twaalfde telling.

In ons eigen land staat thans de tegen eind 1940 voorbereide, doch toen door Generaal Winkelman uitgestelde 12e volkstelling voor de deur. De eerste in deze reeks werd gehouden in 1830 als uitvloeisel van het Koninklijk Besluit van 1828, waarbij werd bepaald, dat elke tien jaar een herhaling zou plaats vinden. De telling van 1830 was overigens wel de eerste in de huidige reeks, doch niet de eerste in ons land. Afgezien van enkele gewestelijke en plaatselijke, was de telling van 1795 na de oprichting der Bataafse Republiek, de eerste telling van het „Volk van Holland".

Vele nieuwe vragen.

Evenals in andere landen zijn ook in ons land geleidelijk nieuwe vragen aan de formulieren der volkstelling toegevoegd en is men van telling op telling tot een meer gedifferentieerde bewerking der antwoorden overgegaan. Naast de gegevens der eigenlijke volkstelling, gingen vooral die over de beroepen een grote plaats innemen. Van 1909 af werd aandacht geschonken aan de woningen, in 1930 werd een uitvoerige gezinsstatistiek samengesteld, terwijl toen tevens de eerste bedrijfstelling in ons land werd georganiseerd.

De thans te houden telling omvat wederom een combinatie van tellingen: de volkstelling in engere zin met de beroepstelling en daarnaast de woningtelling met gezinstelling. De bedrijfstelling zal, naar gehoopt wordt, worden herhaald in 1950.

De noodzakelijkheid dezer tellingen mag reeds voldoende gemotiveerd worden geacht door het feit, dat de vorige telling plaats vond in 1930 en dat de toen verkregen gegevens mede in verband met de sindsdien plaats gehad hebbende gebeurtenissen, volkomen zijn verouderd en nog

slechts historische waarde bezitten.

Deze noodzakelijkheid blijkt evenwel duidelijker, indien wij een ogenblik stilstaan bij den aard der te verzamelen gegevens en het gebruik dat daarvan zal worden gemaakt.

Zo zullen de uitkomsten der eigenlijke volkstelling in de eerste plaats van betekenis zijn voor de bestudering van de demografische ontwikkeling van ons volk. Niet genoeg kan worden gewezen op het belang om deze ontwikkeling op de voet te volgen. Tal van spanningen op economisch en sociaal gebied houden ten nauwste verband met de veranderingen in de demografische structuur van ons volk. In de laatste 50 jaar is de huwelijksvruchtbaarheid in ons land tot op bijna de helft verminderd. Enkele speciale vragen aan den gehuwden man hebben ten doel om de huidige vruchtbaarheid nauwkeurig vast te stellen en daarmede tevens inzicht te verkrijgen in het vermoedelijk verloop daarvan in de naaste toekomst.

In nauw verband met een en ander staan de veranderingen in de leeftijdsopbouw onzer bevolking. Heeft sinds 1930 een verdere verschuiving tussen het productieve en niet-productieve deel plaats gevonden? Hoe is onder dit niet-productieve deel de verhouding tussen kinderen en ouden van dagen gewijzigd?

Dit zijn slechts enkele vragen, welker beantwoording aan de hand van de te verzamelen gegevens mogelijk zal zijn. Cijfers omtrent deze leeftijdsopbouw zijn verder onmisbaar voor de beantwoording van vragen betreffende de behoefte aan onderwijskrachten, de aanvoer van jeugdige krachten op de arbeidsmarkt, vraagstukken betreffende marktanalyse, distributie en ouderdomsvoorziening, sterftetafels voor de levensverzekeringmaatschappijen, enz. enz.

Van niet minder belang zijn de vragen omtrent het beroep, welker beantwoording een inzicht zal geven in de huidige economische structuur onzer samenleving.

Van 1890 tot 1930 liep het gedeelte onzer beroepsbevolking, dat in de landbouw werkzaam was, terug van 32 tot 20%, terwijl dit percentage voor nijverheid, handel en verkeer in dit tijdvak vermeerderde van 49 tot 61%. De thans te verzamelen gegevens zullen moeten leren of deze ontwikkeling zich in dezelfde richting heeft voortgezet. Zij vormen een onmisbare basis, zowel voor het economisch onderzoek in het algemeen, als voor een weloverwogen Regeringsbeleid ten aanzien van onze volkshuishouding door middel van het welvaartsplan van het Centraal Planbureau, en de ruimtelijke ordening, welke wordt behartigd door de Rijksdienst voor het Nationale Plan. Te vergeten bovendien niet het werk van het Rijks-Arbeidsbureau, dat vraagstukken, betreffende de scholing van arbeiders en de voorziening in de plaatselijke behoefte aan arbeidskrachten, niet behoorlijk kan behandelen, zolang elke quantitatieve grondslag voor de beoordeling der feitelijke situatie ontbreekt.

De woningtelling.

Omtrent de woningtelling kan gezegd worden: Een wel overwogen woningpolitiek en een goed doordacht bouwprogramma zullen slechts kunnen worden gefundeerd op een betrouwbaar, quantitatief overzicht van de bestaande woningen en andere woonruimten en de wijze, waarop deze thans worden gebruikt.

Tal van Overheidsmaatregelen richten zich niet op het individu, maar op het gezin, de kleinste en belangrijkste groep in onze samenleving. Daarom hebben wij behoefte aan cijfers omtrent de samenstelling van ons volk naar gezinnen en aangaande de grootte en samenstelling van die gezinnen. Het bedrijfsleven heeft voor deze gegevens evenzeer levendige belangstelling. Het verbruik van talrijke artikelen, stofzuigers, radio's e.d., wordt niet door het aantal personen, maar door het aantal gezinnen bepaald.

Van weer geheel andere aard is het onderzoek naar de academische vorming. De desbetreffende vragen hebben niet alleen cultureel betekenis. Voor een grondstofarm land als het onze is de geestelijke ontwikkeling der bevolking een welvaartsbron, welke wij zullen hebben uit te buiten, willen wij ons welvaartspeil en onze plaats onder de naties handhaven. Dit is nu eens een gebied, waarop — om een bekend woord te citeren — een klein land groot kan zijn.

Niet slechts een Rijksbelang.

Het feit, dat het Centraal Bureau voor de Statistiek zorgt voor de algemene leiding van de telling en de verwerking der formulieren en dat de totaaluitkomsten van de bewerking straks vooral door Rijksinstanties zullen worden gebruikt, heeft er in sommige kringen toe geleid de telling uitsluitend als een Rijksbelang te zien.

Men mag echter nimmer uit het oog verliezen, dat ook wanneer het Rijk hier de leiding heeft, het daarbij gaat om de belangen van ons gehele volk, zoals dat leeft, woont en werkt binnen de gemeentelijke grenzen. Kan men van één van de vele onderwerpen, waaraan de volkstellingsstatistiek dienstbaar is, zeggen, dat ze de gemeenten minder dan het Rijk aangaan? Dat ware een onderschatting van de sociale, economische en culturele betekenis der gemeenten!

Het is duidelijk, dat de volkstelling meer inhoudt dan een correctie der plaatselijke bevolkingsregisters en tevens, dat voor een tegenstelling tussen rijks- en gemeentelijk belang geen enkele grond aanwezig is. De volkstelling beoogt verzameling van gegevens over ons volk en voor ons volk. Zij dient een groot, algemeen Nederlands belang en zij eist daarom de loyale samenwerking van alle daarbij betrokken instanties.

Personeelsvoorziening.

Het belangrijkste punt vormt wel de personeelsvoorziening: de samenstelling van een tellerscorps, dat met inzicht, verantwoordelijkheidsgevoel, eerlijkheid en nauwkeurigheid en met tact tegenover de bevolking zijn taak zal vervullen.

De onzekerheid of tegen de tijd, dat de telling zal plaats vinden, voldoende en geschikte krachten van de vrije arbeidsmarkt zullen kunnen worden aangetrokken, is één der factoren, die tot de beslissing hebben geleid, dat de eigenlijke telwerkzaamheden in de eerste plaats door overheidspersoneel zullen worden verricht. Behalve het eigen gemeentepersoneel zullen de gemeentebesturen ook ter plaatse woonachtig personeel Rijks- en provinciale diensten kunnen inschakelen.

Het is de opzet der Regering, dat de telwerkzaamheden zullen worden verricht in de normale diensttijd en dat voor deze werkzaamheden **géén geldelijke** beloning zal worden uitgekeerd. Deze beslissing is genomen gezien de toestand van 's Lands financiën. De kosten van de telling thans begroot op ƒ 1.750.000, zouden worden verdubbeld, wanneer zij met een vergoeding aan de tellers zouden moeten worden verhoogd.

In de begroting van de telling is echter wel begrepen een uitkering aan de gemeenten voor de kosten, voortvloeiende uit de extra-werkzaamheden bij de bevolkingsregisters, in de vorm van een bepaald bedrag per hoofd der bevolking. Over de hoogte van dit bedrag dient door den Minister van Financiën alsnog een beslissing te worden genomen.

De getroffen gebieden.

Nog een tweetal opmerkingen moet hier worden gemaakt.

De eerste heeft betrekking op de getroffen gebieden in ons land. Ik zou mij kunnen voorstellen, dat men zich daar bij de ontvangst der telformulieren afvraagt, of Den Haag dan alle werkelijkheidszin heeft verloren.

Te vragen naar het aantal vertrekken dat de woning bevat, inclusief keuken, zolderkamers enz. wanneer het gehele gezin bij elkaar in een kippenhok is gehuisvest, lijkt inderdaad een parodie. Toch is daarvan geen sprake. Het is juist de opzet om inzonderheid voor de getroffen gebieden de aldaar nog steeds bestaande afwijkingen van normale verhoudingen zo goed mogelijk aan het licht te brengen. Stond nog niet onlangs in de dagbladen te lezen, dat in Hoogerheide gemiddeld 8 personen in één vertrek zijn gehuisvest?

Een nauwkeurige invulling der formuleren zal het, om een enkel voorbeeld te noemen, mogelijk maken om na te gaan of thans in de eerste plaats in Hoogerheide dient te worden gebouwd, dan wel of in andere gemeenten nog schrijnender toestanden bestaan.

De andere opmerking is de volgende:

Gezien de ongetwijfeld aan de telling vastzittende moeilijkheden wat betreft de personeelsvoorziening en de aan de telling verbonden financiële offers, is van verschillende kanten gevraagd, waarom juist nu tot een telling wordt overgegaan en waarom deze niet tot een gunstiger tijdstip kan worden uitgesteld. Hier valt slechts één antwoord te geven: deze telling **moet** doorgaan, **juist nu.**

De thans te houden volkstelling is onmisbaar voor een juiste diagnose van de economische en sociale kwalen en moeilijkheden van onze door de oorlog zwaar getroffen samenleving en zij vormt tevens een noodzakelijk element voor de heropbouw van ons land.

Reeds te lang werd haar uitvoering vertraagd; in verschillende gevallen kon tot dusverre géén beslissing worden genomen, omdat een quantitatief betrouwbare grondslag ontbrak, in enkele gevallen viel een achteraf onjuist gebleken beslissing, omdat nog steeds van globale schattingen moest worden uitgegaan. Deze toestand mag niet voortduren. Verder uitstel is onverantwoord.

Daarom moet deze 12e Volkstelling, de eerste in ons land na de bevrijding, niet slechts worden gehouden, zij moet slagen ook. En zij zal slagen bij een loyale samenwerking van alle bij de uitvoering betrokken overheidsdiensten.

(Commentaar).

VOLKSTELLING.

Op Curaçao werd ook eens een volkstelling gehouden in de moderne tijd, nl. op 31 December 1930. De tweede, die tien jaar later zou plaats hebben, kon niet doorgaan vanwege de oorlog.

Het is ons niet bekend of de Nederlanders hier in dit gebiedsdeel verblijvend ook nog in verband met de volkstelling in Nederland op moeten geven dat zij nu tijdelijk of niet tijdelijk Nederland verlaten hebben, noch ook of in verband met andere tellingen, als die van de huizen door hen ook hun eigendom moet worden opgegeven.

Naar aanleiding van het uitstellen van de volkstelling was onze vroegere hoofdredacteur Dr. Joh. Hartog zo actief om met behulp van den heer Bartels Daal op grond van de bevolkingskaarten van 1 Juli 1943 een overzicht te schrijven over de godsdiensten hier op onze eilanden.

De procenten van onze eilanden laten zich soms moeilijk hanteren, speciaal zouden we willen waarschuwen om bij de kleine Bovenwinden ten aanzien van huwelijken en geboorten niet met procenten te werken, dat kan jaar voor jaar op zulk een bevolking erg verschillen. Het is beter daar over een groep jaren het percentage vast te stellen.

ARUBA

Afdeling voor wijkverpleging op Aruba.

In het afgelopen jaar werd op verzoek van verschillende personen op het eiland Aruba een onderzoek ingesteld, of en zo ja, wat het Wit Gele Kruis voor de bevolking aldaar woonachtig zou kunnen doen. Het resultaat hiervan was, dat op 1 October 1946 de hoofdzuster van de wijkverpleging op Curaçao naar dit eiland werd gezonden om aldaar deze tak van dienst op te zetten en te zien of de wijkverpleging een bestaans mogelijkheid zou kunnen hebben in de toekomst. De voorlopige resultaten over de laatste drie maanden van het jaar zijn, ondanks de grote moeilijkheden waarmede de zuster te kampen had, o.a. door het uitblijven van de bestelde auto, zeer bevredigend te noemen. 1)

1) Deze auto is inmiddels gearriveerd.

De rayons welke onder de wijkverpleging vielen werden voorlopig beperkt tot Oranjestad en het dorpje Noord. In Oranjestad werd reeds direct aangevangen, terwijl in Noord de nodige voorbereidende maatregelen werden genomen.

Voorlopig werkt de Zuster daar alleen, maar het ligt in de bedoeling om zodra de werkzaamheden voldoende zijn uitgebreid, een tweede zuster te belasten met de rayons welke aan de andere zijde van het eiland zijn gelegen.

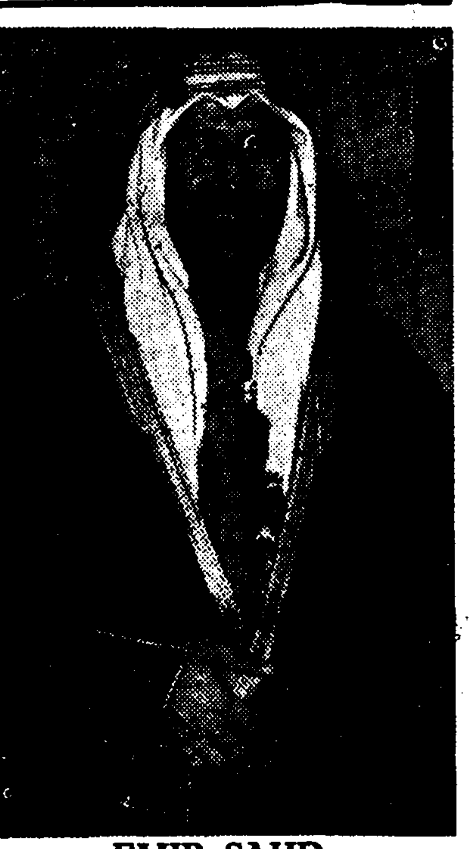
Ook is gedacht aan de ouden van dagen en cursussen in de moederschapszorg voor het eiland Aruba. Het hoofdbestuur hoopt in 1947 een cursus in de moederscvhapszorg te kunnen openen, waartoe reeds in het verslagjaar een inleidende bespreking werd gevoerd.

Ook de ouden van dagen worden niet vergeten. Contact werd gezocht met de Eerwaarde Zusters Dominicanessen op Aruba. Dit had tot gevolg dat in het jaar 1947, zodra de Algemeen Overste haar bezoek op Aruba zal brengen deze aangelegenheid zal worden bezien.

Het hoofdbestuur heeft het plan om deze drie takken van dienst te weten: wijkverpleging, ouden van dagen en moederschapscursussen onder te brengen in een Stichting, welke door haar wordt opgericht en aan de vereniging het Wit Gele Kruis zal worden verbonden. Het Bestuur zal bestaan uit op Aruba woonachtige personen.

In 1947 hoopt het hoofdbestuur met de voorbereidingen gereed te zijn.

Het is het hoofdbestuur een behoefte biezondere dank te brengen aan den Heer A. v. d. Reijt, die een groot aandeel in de verrichtte werkzaamheden op Aruba heeft gehad en met hart en ziel aan dit mooie werk voor Aruba arbeidt.

EMIR SAUD
Zoon van Koning Ibin Saud.

In verband met eventueel op dit eiland te houden verkiezingen worden hoofden van gezinnen in overweging gegeven hun gezinskaarten op het Bevolkingsbureau te laten controleeren op de juistheid van woonadres, mede-inwonenden, enz.

HET HOOFD VAN HET CENTRAAL BEVOLKINGSREGISTER.

EENIGE EN ALGEMEENE BEKENDMAKING

Wij maken onze stroomverbruikers er op attent, dat de stroom kwitanties over de maand MAART zonder uitzondering voor op 24 APRIL betaald moeten worden.

Na dezen datum niet betaalde KWITANTIES zullen door ons worden geïncasseerd verhoogd met EEN GULDEN incasso-kosten.

Wij verzoeken onze verbruikers tijdig hun kwitanties te voldoen, ten einde ons niet te noodzaken tot afsluiting over te gaan.

Electriciteitsbedrijf Curaçao.

CURAÇAO

...GENDE LICHTING ...TZAK NAAR HUIS GESTUURD?

... schrijft ons:

... is eenieder duidelijk en ... den gewonen man op straat ... begrijpen, dat elke burger ... militaire dienst wordt op... hetzij vooruit, hetzij ... gaat in zijn physieke ...eid. Hieruit volgt de ...concludering, dat de schut... een half jaar of meer in ... zijn geweest, bij het verla... de dienst geen gebruik ...nnen maken van hun bur... die zij voor hun mobili... gebruikten. Het is ook dui... te begrijpen dat zij van hun ... soldij" niets hadden kun... ...ren om na hun demobili... ...ren te kopen. Voor zover ...kend is ontvingen de ...ters die van voorgaande ...gen gemobiliseerd waren ... vertrek met demobilisatie ...lage van ƒ 75.— zoge... ...e kledingsgeld. Dit zal ...schijnlijk oedaan zijn, daar ...utters grote behoefte had... ... dit bedrag om zich van ...odige te kunnen voorzien, ... bij het aannemen van ... burgerbetrekking fatsoenlijk ... dag te kunnen komen. De ...uchten doen thans de ron... de schutters van de negen... ...ting die eind April met ... verlof worden gezonden. ...edingsgeld zullen ontvan... Verkeren deze jongens ...et in dezelfde omstandig...

...TICHTING VOOR ...CLASSERING EN ...DERBESCHERMING OP CURAÇAO.

... schrijft ons:

In ... 26e Jaargang, aflevering ... 1947 No. 3 van het ...blad voor Berechting en ...assering schrijft men:

...zer dagen is te Willem... ...bij noteriële acte officieel ...richt de „Stichting voor Re...ring en Kinderbescherming ...raçao". Geruime tijd reeds ... door de initiatiefnemers de ...smogelijkheid van een al... ...e op brede basis opgezette ...satie overwogen, welke ...ou bezig houden met werk...eden op het gebied der re...ing en kinderbescherming ...raçao".

... lezen wij in het Cura... Dagblad „Beurs- en Nieuwsberichten" van 25 Januari l.l. betreffende de Stichting, die op 16 Januari l.l. tot stand ...: Voorzitter werd Pater Ph. Offermans, Aalmoezenier van ...afgevangenis en het huis ...bewaring op Curaçao; onder...zitter Rabbijn I. Jessurun Cardozo, Predikant bij de Nederlands Portugees Israelitische Gemeente Mikvé Israel; secretaresse Mej. Adelfa M. Capello; penningmeester de Heer Luis A. J. de Lannoy, terwijl als assesoren in het Bestuur zitting kregen de Heren Ds. C. Th. Steenstra, Predikant bij de Protestante Gemeente te Emmastad, Dr. Waszink, psychiater, en de Heer Maduro, plaatsvervangend Rechter.

Van Mr. Ds. S. Jessurun Cardozo, die als rechtsgeleerd raadsman van het Bestuur optreedt, vernemen wij, dat als voor Curaçao het beste systeem aangenomen is de vereniging van alle gezindten in een enkele instelling, terwijl ook de zorg voor volwassenen en voor kinderen — reclassering en kinderbescherming — door een en dezelfde organisatie zal worden behartigd. Ons schijnt dit alles wijs beleid.

Wij hebben hiervan met grote instemming en grote waardering kennis genomen. Curaçao heeft geheel op eigen initiatief deze belangrijke maatregelen genomen en daarmee sociale hulpdienst geschapen waardoor haar strafrechtspraak, haar gevangeniswezen en haar rechtspraak over kinderen ten volle kunnen gaan voldoen aan de eisen die modern inzicht en ons aller sociaal gevoel thans stellen.

Wij bewonderen dit initiatief en het verheugt ons ten zeerste dat men reeds aanstonds contact heeft gezocht met Nederland om van de Nederlandse ervaring op dit terrein mede gebruik te kunnen maken.

Dat is goed zo. Want wij voelen dat het contact tussen Curaçao en Nederland niet alleen van economische aard moet zijn — al hebben wij ook alle gevoel van respect voor de belangrijke economische arbeid op Curaçao — maar dat er tevens nauwe culturele banden tussen Curaçao en Nederland moeten bestaan. Wij weten zeker dat de Nederlandse reclasseringswereld de nieuwe zusterinstelling op Curaçao ook inderdaad zal voelen als behorende tot haar familie; omdat wij immers zusters zijn in hetzelfde Nederlandse gezin en zusters in de grote arbeid van reclassering en kinderbescherming.

Wij hebben de verzekering ontvangen dat wij op de hoogte zullen worden gehouden van de ontwikkeling van het thans op Curaçao begonnen werk en wij hopen de lezers van ons Maandblad daarvan te berichten. Gelijk wij naar Curaçao zullen brengen wat er in Nederland in ons werk gebeurt. Onze beste wensen vergezellen onze zusters op Curaçao.

SPORTPICNIC.

Op Zondag 20 April a.s. houdt de sportclub C.S.C. een sportpicnic, een comité stelde twee groepen op die tegen elkaar zullen uitkomen in verschillende takken van sport.

BEWAARSCHOOL ONDERWIJS.

Het bewaarschool onderwijs is hier van groot nut, daar de kinderen zodoende reeds vroeg aan de schooldiscipline wennen en ook enigszins althans gewend raken aan de voor het vreemde taal het Nederlands.

De congregatie van de zusters van Roozendaal bezit zes bewaarscholen.

De bewaarschool op het St. Martinusgesticht kent twee afdelingen met 493 leerlingen, de school van Santa Famia 253 leerlingen. Wishi met de Theresia school 149 leerlingen, Santa Maria 84 en Jan Doret 45 leerlingen.

Op Bonaire heeft men op de bewaarschool 73 pupillen.

Er bestaat op het Martinusgesticht een cursus tot het behalen van de bewaarschool acte er zijn ongeveer een twintig jonge dames op deze cursus.

Ook bij de Zusters van Schijndel zijn verschillende bewaarscholen, bij haar op Pietermaai zijn ook twee modern gebouwd bewaarscholen, terwijl men verder bijv. nog kent de Christina bewaarschool op Santa Rosa, waarvoor ook een apart leerkracht uitkwam.

De parlementaire commissie prees biezonder dit onderwijs voor de kleuters en wees er op dat het leermateriaal voor de jeugd buitengewoon verzorgd moest heten.

Op de scholen van de Zusters van Schijndel zijn ook heel wat kleuters. Zie hier de getallen:

St. Agnes Bewaarschool 232 kinderen, St. Imelda Bewaarschool 241, Christina Bewaarschool op Santa Rosa 132 leerlingen, terwijl op de bewaarschool van Montagne een 75 kinderen zijn. Groot Kwartier heeft een bewaarschool, waar 159 kleuters les krijgen.

Het werk verdient respect. Het was een gelukkige gedachte om enkele jaren geleden er toe over te gaan, om ook hiervoor een subsidie te geven. Het openbaar bewaarschool-onderwijs wordt totaal door ons betaald, het voorbereidend lager onderwijs is niet in de gelijkstelling opgenomen. Te weinig laten we het mooie zien op Curaçao.

DUBBELE WEGEN.

In verband met de verschillende ongelukken ter hoogte van Rio Canario zouden we willen voorstellen het verkeer niet over één weg doch over twee wegen te laten lopen. Er zijn toch reeds dubbele wegen, een weg dus voor het verkeer dat van p'arriba komt en een weg voor het verkeer dat van p'abao komt.

Vooral bij het uitgaan van de Isla is de situatie nu erg gevaarlijk, bij tientallen steken de arbeiders de weg over, terwijl het verkeer van twee kanten komt aangereden.

JAARLIJKSVERSLAG

Van de stichting voor wijkverpleging „Prinses Margriet".

Het afgelopen jaar was in alle opzichten van vernieuwing en tegenstelling.

Vernieuwing in het bestuur, vernieuwing in de staf der zusters en vernieuwing door vele nieuwigheden.

Tegenstelling: werd in het vorig jaarverslag geklaagd over **onvoldoende** gediplomeerde krachten, thans kan men met genoegen constateren dat uit Holland 3 gediplomeerde verpleegsters de gelederen zijn komen versterken, terwijl wij hier ter plaatse op een uitstekend allround verpleegsters (Ned. dipl.) konden beslag leggen, bijgestaan door een enthousiaste en reeds geroutineerde Curaçaose leerling-verpleegster.

Alle aanval van buiten werd spelenderwijze gekeerd en geliquideerd, het arbeidsveld uitgestrekt door de werkwijze en prestaties van onze zusters, die zich één doel voor ogen gesteld hadden:

Curaçao van goede, deskundige verpleging te voorzien, zonder onderscheid naar ras, geloof of kleur!

Dat dit door alle goedwillenden gewaardeerd wordt, moge blijken uit de ontelbare bewijzen van dankbaarheid die de zusters mochten ontvangen.

De verplegingswerkzaamheden zijn dusdanig gegroeid, dat vaak het uiterste van de zusters gevraagd wordt, dag en nacht, en dit heeft het Bestuur doen beslissen nog een volwaardige kracht met jaren practijk in de wijkzorg over te laten komen.

Op Habaai werd een verpleegstershuis ingericht, dat mettertijd zal moeten uitgroeien tot een centrum van Prinses Margriet.

Een afdeling Aruba werd bereids opgericht en als de tekenen niet bedriegen zal ze een bloeiende aftakking worden.

Een woord van dank aan de medeleden van het Stichtingsbestuur die allen geheel belangloos en ten koste van veel tijd de goede zaak hebben behartigd; en deze dank geldt ook aan de trouwe contribuanten waardoor het ons mogelijk bleef het land te voorzien van deskundige en liefdevolle verpleging thuis, een niet te onderschatten, doch door bepaalde instanties nog te weinig gewaardeerd volksbelang.

Herhaaldelijke pogingen door het Bestuur aangewend om met de Katholieke organisaties een collectief verplegingscontract te sluiten leed schipbreuk op de inertie dier bonden.

Ten slotte een biezondere erkentelijke vermelding van onze zustersstaf, die de verpleging weer hebben opgebouwd en uitgebreid, zodat wij met het volste vertrouwen de toekomst tegemoet zien en vol moed onze plannen kunnen ontvouwen ter bevordering van de volksgezondheid in dit Gebiedsdeel.

Overzicht.

Het bestuur bestaat uit: Mr. I. Debrot, voorzitter; Ch. Debrot, ondervoorzitter; L. Kerstens, secretaris; Mej. Ecker, penningmeesteresse *).

De Zustersstaf bestaat uit: Zr. Parker, Zr. Langemeyer, Zr. Kerkhoven, Zr. Poels (gekomen begin 1947), Carmen Minguel, leerlingverpleegster, terwijl voor kantoorwerkzaamheden een meisje in dienst is.

Aantal contribuanten 1946: 476; 1945: 428.

Aantal bezoeken 1946: 14.441; 1945: 12.673.

Aantal nachtverpleging 141.

Toekomstplannen.

Indien medewerking van de Openbare Gezondheidsdienst wordt verkregen, zal men overgaan om de volksgezondheid in de buitendistricten te enqueteren en te verzorgen.

Bovendien zou het bestuur gaarne Curaçaose meisjes zien opleiden tot verpleegsters.

Verder overweegt het bestuur een herziening van het systeem van het lidmaatschap. Ieder Curaçaos gezin moet tegen einde 1947 lid zijn van de wijkverpleging „Prinses Margriet".

Mr. I. C. Debrot,
voorzitter.

*) Op 1 Januari vervangen door Mej. v. Schaik.

SCHEEPSBERICHTEN.

15 April.

Samingoy van Cristobal; Kralendijk naar St. Maarten; Seaboard Pioneer naar Hull; Samingoy naar Antwerpen.

16 April.

Jupiter van Punta Cardon; Delft van Trinidad.

UITSLAG.

Vakexamen voor benoembaarheid tot hoofdkommies der belastingen, gehouden op Curaçao op 2, 10, 11 en12 April 1947.

Geëxamineerd: 24 candidaten; afgewezen: 2; geslaagd: 22, t.w. de heren A. M. van Aanholt, V. E. Regina, P. R. Cors, J. F. Davelaar, C. M. Els, A. A. G. Graaf, R. A. Haas, J. R. Hortencia, J. E. Janboos, A. C. Klooster, J. F. Kwas, A. A. Larmonie, H. A. Lieveld, T. E. Lourens, E. A. Matheu, A. F. Nicolaas, E. E. E. Nieuw, C. A. Peterson, W. N. A. Rivers, A. E. Schoonewolf, A. Sluis en C. D. Vornis.

NIEUWE WINKEL.

Heel wat mensen die voor de eerste keer de haven van Curaçao binnenvaren, hebben, getuigen de verschillende reisverhalen, uitgeroepen: „Maar dit is Nederland; het is een groep Nederlandse huizen, die geveltjes, het is alles net als in Amsterdam. Het is waarachtig net een Nederlandse stad!"

Een Italiaan sprak ons daarover en vroeg of de Nederlanders hier op Curaçao ook een eigen architectuur gebracht hadden, want dit was toch maar niets anders dan een copiëring van Nederlandse gevels, die wel wat bonter geverfd zijn, doch die geen nieuw stijlvermogen verraden.

Wij konden onzen Italiaan wijzen op de cunucu-landhuizen, die met hun gaanderijen, hun zaal, iets eigens hebben.

De moderne tijd bracht enkele nieuwe winkels; winkels, die copiën kunnen heten van een winkel in de Kalverstraat van Amsterdam, de Herenstraat is een soort Kalverstraat, zonder verder een eigen stijl te verraden.

Op Otrabanda was de situatie een slag achter bij de Punda, daar ziet men nog een beetje de stijl van pakhuizen „pacus", met lange deuren zonder glazen. Het is schijnbaar niet nodig een mooie winkel te hebben op Curaçao. Men verkoopt toch wel!?

Dit alles overwegend vinden we het dubbel gelukkig, dat de Curaçao Trading Company het nu aangedurfd heeft, om eens een nieuwe stijl te proberen. Hier werd op Otrabanda door deze firma een winkel gebouwd, zoals de moderne tijd wil, dat men een winkelruimte maakte in een subtropisch klimaat. De mensen stonden te kijken toen het gebouw werd opgetrokken en de gevel los kwam uit de bekisting. Ze vroegen of er een bioscoop kwam en ze vinden de winkel nog maar héél erg vreemd. De schelpvorm die de wind in de winkelruimte doet stromen, zien ze als een stofnest (en misschien hebben ze daarin niet geheel ongelijk). Het gebouw is een nieuw succes voor architect Bakker, die hier iets gedurfd geplaatst heeft, wat een stimulans mag zijn voor al de winkelieren om Otrabanda te moderniseren. Otrabanda vooruit!

Opvallend is het, dat de betrekkelijk nieuwe villa „Nazareth" door deze nieuwbouw zou in de schaduw gesteld mocht worden. O, schoonheidscommissie!

Een zeer goede oplossing bracht deze nieuwbouw aan de verkeersmoeilijkheden, die juist ter hoogte van het St. Thomascollege groot zijn; de dubbele weg maakt dat de voor de zaak parkerende vrachtwagens geen obstakel meer zijn voor het voorbijgaande verkeer.

CONSULTATIEBUREAUX VOOR ZUIGELINGEN EN KLEUTERS.

Het vijfde jaar van het bestaan van de consultatiebureaux werd onder zeer moeilijke omstandigheden ingezet. De zusters die in het vorige verslagjaar werd aangenomen, wegens ziekte van haar voorgangster, werd eveneens binnen zeer korten korte tijd ziek en het was niet te voorzien dat een spoedig herstel zou volgen. Zij vroeg en verkreeg daarom het door haar gevraagde ontslag.

De eerste vier maanden van het jaar leverden dus niet dat resultaat waarop gehoopt was.

Op 15 Mei trad Zuster Sweeb in dienst van het Wit Gele Kruis en vervult tot heden haar functie naar volle tevredenheid.

De consultatiebureaux bleven in dezelfde parochies, te weten:

Groot Kwartier; St. Maria St. Rosa; Montagne en Barber gevestigd. Het consultatiebureau te Barber werd in de maand Februari overgegeven aan dokter Berkenfeld, die dit bureau vroeger ook verzorgd had.

De andere bureaux werden verzorgd door de doktoren: Chr. Engels en Spitzer. Zuster Sweeb assisteerde de doktoren bij hun werkzaamheden op de verschillende bureaux, terwijl de Eerwaarde Zusters van Schijndel op Montagne; Groot Kwartier en St. Rosa zeer verdienstelijk werk verrichten. Mej. Alberto bleef aan het bureau te Barber verbonden.

Een woord van dank aan allen die zich zo zeer verdienstelijk hebben gemaakt, hetgeen uit de hier onder volgende cijfers duidelijk mag blijken.

Vooraf echter nog enkele opmerkingen.

Van belang is het te weten dat in het afgelopen jaar 476 moeders, die nog nimmer de bureaux hadden bezocht, hun kind lieten inschrijven en bezoeksters werden.

Het aantal huisbezoeken afgelegd door de zusters bedroeg over de maanden Januari tot en met Mei 172; over de maanden Juni tot en met December 1016. Het totaal aantal derhalve 1188.

Omtrent de algemeene toestand aangetroffen tijdens de huisbezoeken het volgende:

Over het algemeen genomen is de toestand in de buitendistricten niet slecht te noemen. Slechts in enkele gezinnen werd inderdaad grote armoede aangetroffen. In enkele gevallen kwam het voor dat een moeder van een groot gezin (b.v. op St. Rosa een moeder van 12 kinderen) de zusters verzocht haar te willen helpen aan afgekeurde kleertjes voor haar kinderen.

Als gevolg hiervan werden door het hoofdbestuur maatregelen genomen. Een van de onderwijzeressen van het St. Martinusgesticht heeft zich bereid verklaard hiervoor een actie op te zetten. Het bestuur zal met nauwgezetheid waken dat de kleertjes niet in verkeerde handen komen.

Het volgende uit het rapport van de zuster geeft een beeld van de sanitaire toestanden in de districten:

De meeste woningen in de buiten-districten zijn niet voorzien van afvoer. Met uitzondering van Groot Kwartier waar een groot deel van de moeders in C. P.I.M. huizen woont, treft men in de overige districten gemiddeld op de 10 tot 15 woningen, één woning aan met afvoer.

In de districten wordt over het algemeen putwater gedronken. Dit water moet in vele gevallen zeer ver gehaald worden. In vele gezinnen komt het voor dat dit putwater ongekookt gedronken wordt.

De huisbezoeken worden door de moeders erg op prijs gesteld.

DE AARDE BEEFT IN WEST-INDIË.

Gisteren werd er uit het Oosten van het eiland Jamaica een aardbeving gerapporteerd. Er werd geen schade vermeld (Kingston, (AP) 16.4).

Missie Nieuws

ZUSTERS VAN ROOZENDAAL OP CURAÇAO.

De sinds 1842 op Curaçao en de andere eilanden werkzame congregatie van Roozendaal heeft thans op deze eilanden 119 leden en drie postulanten.

De leden zijn aldus over het eiland verspreid.

- St. Martinusgesticht 39.
- Welgelegen 45.
- Klooster St. Familia 9.
- Theresiaschool 2.
- Santa Maria 3.
- Jan Doret 3.
- San Willibrordo 2.
- Santa Martha Soto 3.
- Barber 3.
- Westpunt 2.
- Rincon Bonaire 2.
- St. Franciscusgesticht Playa Bonaire 2.
- Hospitaal San Francisco 4.

OVERSTE HENDRIKS.

De Overste der Kruisvaarders van St. Jan vertrekt heden uit Santo Domingo naar New York. Hij bracht een bezoek aan de jongste stichting van de Congregatie in Santo Domingo in de plaats Dajabon, gelegen in het Noorden van Santo Domingo, juist in het grensgebied nabij Haïti.

Van New York uit hoopt Overste Hendriks nog een bezoek te brengen aan het werk der Graal in de staat Ohio, waarna hij in de loop van de volgende maand weer in Nederland zal terugkeren.

De reis van Transvaal naar Haiti

TRANSVAAL UIT HAITI TERUG.

Vier wedstrijden werden verloren, doch men won het hart der Haitianen.

Met de Ezel van de K.L.M. is Maandag de voetbalploeg van Transvaal na een verblijf van tien dagen in Haiti op Curaçao teruggekeerd. Tien dagen binnen welke tijd vier wedstrijden werden gespeeld, enorm veel werd gezien en geleerd en ontelbare vrienden werden gemaakt. Tien dagen die niet licht vergeten zullen worden, want evenals de jongens het hart der Haitianen wonnen, evenzo heeft Haiti bij hen onuitwisbare indrukken achtergelaten.

De ontvangst.

Het begon al bij de ontvangst op Zaterdag 5 April toen het vliegtuig op Bowenfield van Port au Prince neerstreek na eerst op Aruba drie spelers te hebben opgepikt.

Wie schetst de verrassing toen men uit het vliegtuig stapte temidden van een formeel Comité van Ontvangst, waarvan o. a. deel uitmaakten, de Nederlandse Consul en Vice Consul in Haiti en de Voorzitter van de Haitiaanse Voetbalbond de heer Antoine Hérard.

Mejuffrouw Anne Marie de Rooy, die het elftal van Transvaal vergezelde, maakte van de gelegenheid gebruik om de leden van het Comité van Ontvangst een lintje (in de groen-zwarte kleuren van Transvaal en een rood-wit-blauwe lintje (de Nederlandse kleuren) op de borst te spelden. Dit lintje is door deze heren niet meer afgedaan tot het vertrek van Transvaal. Men was er werkelijk trots op.

Onmiddellijk werden foto's gemaakt voor het vliegtuig en aangezien de heer Herard zelf Chef van de Vreemdelingendienst is, werden geen paspoorten gestempeld en evenmin moest men bij de Doaune wezen. Van het vliegveld ging men onmiddellijk naar de gereedstaande auto's en reed het gehele gezelschap naar het stadhuis, onderweg toegejuicht door de menigte.

Op het stadhuis werd champagne geschonken en hield de burgervader een toespraak, die namens Transvaal door den heer Gerard L. A. de Rooy beantwoord werd. Op de trappen van het stadhuis werden wederom foto's gemaakt en vervolgens begaf men zich naar het Hotel Bellevue waar de spelers verblijf zouden houden. Bij aankomst aldaar steeg een gejuich op uit de menigte, waarop de jongens van Transvaal prompt „Vive l'Haiti!" terugriepen.

In het hotel werd een cocktail aangeboden door den Voorzitter van de Haitiaanse Voetbalbond, die tevens de gasten toesprak. Wederom antwoordde de heer De Rooy in vloeiend Frans. Later zou hij nog meermalen het woord moeten voeren bij de diverse officiële gelegenheden die zich zouden voordoen.

Naar het terrein.

Des namiddags werd een bezoek gebracht aan het voetbalveld, het Parque le Conte, waar de wedstrijden gespeeld zouden worden. Het speelveld is bijna even kaal als dat van Curaçao, doch de grond is minder hard. Ook waait het daar ginds niet zo hard als op Curaçao.

Reeds bij de oefening was er veel belangstelling van de zijde van het publiek, dat werkelijk benieuwd was naar de prestaties van Transvaal.

Op Zondagmorgen — het was Pasen — gingen de jongelui ter kerke. Op het Champs de Mars gelegen voor het witte Paleis van den President, werd een plechtige H. Mis in de openlucht opgedragen, welke werd bijgewoond door een enorme menigte van naar schatting 20.000 mensen. Dit plein is ongeveer zo groot als de Punda en Otrabanda samen. Een enorme processie waaraan geen eind scheen te komen trok voorbij en de President van de Republiek, Zijne Excellentie Dumarsais Estimé, woonde de plechtigheden bij. Transvaal legde een bloemstuk bij het standbeeld van Dessalines, den Haitiaansen vrijheidsheld.

De verdere dag bleef men thuis. Velen kwamen groeten en de pers was o.a. aanwezig om met de spelers en de leiders te spreken.

De eerste wedstrijd.

Des namiddags zou de eerste wedstrijd gespeeld worden tegen een elftal, samengesteld uit de beste spelers van Port au Prince. Een menigte van — naar schatting — 15.000 toeschouwers — vulde het stadion. Een band speelde het Haitiaans volkslied en het Wien Neerlands Bloed en de Minister van Binnenlandse Zaken, de heer Honorat, deed de uittrap. Mejuffrouw Anne Marie de Rooy bood bloemen aan aan den Nederlandsen Consul den heer Stark en den Minister.

De spelers van Transvaal werden luide toegejuicht door het publiek, dat zich zeer sportief gedroeg.

Zoals reeds eerder in de bladen gemeld werd, wonnen de Haitianen deze eerste wedstrijd met 6—0. Het was een verdiende overwinning voor de beter spelende Haitianen. Met de rust was de stand 3—0.

ADAMSON ALS SCHUTTER.

Opgemerkt dient te worden, dat de Haitianen zeer fors spelden en met een geweldige geestdrift. Dit is niet te verwonderen, aangezien zij twee weken lang intern waren geweest en zowel een speciale training als voeding hadden genoten.

Het spel der gastheren was zeer snel en de aanvallen werden systematisch opgezet.

De spelers van Transvaal speelden enigszins timide, maar verweerden zich overigens goed.

Opmerkelijk is, dat in Haiti ook de doelverdediger mag worden aangevallen. Op verzoek van de leiding van Transvaal zou deze regel gewijzigd worden voor de volgende wedstrijden.

Uit deze eerste wedstrijd bleek al dra, dat de Haitianen veel beter spelen dan toen zij drie jaar geleden Curaçao bezochten. Zij hebben uiterst snelle vleugelspelers en het binnentrio is zeer schotvaardig. Voorts beschikken zij over een uitmuntende spil en een stevige achterhoede. De doelverdediger is een lenige, sierlijke figuur.

Haiti had in deze wedstrijd het voordeel, dat men twee penalties in doelpunten omzette.

Transvaal kreeg een strafschop toegewezen, doch de bal werd naast getrapt.

Zondagavond werd door den heer Burgers, Nederlands Vice Consul, vertegenwoordiger van de firma E. & G. Martijn en vertegenwoordiger van de K.L.M. en diner aangeboden, waar wederom werd gespeecht en geklonken.

Maandag ging men uit in gezelschap van Haitiaanse spelers en begeleiders. De Voorzitter en Secretaris van Transvaal legden visites af bij de pers en elders. Ook Maandagavond ging men uit.

Dezelfde dag werden enkele cartons Curaçao-likeur, die door de firma Senior & Co. waren meegegeven, via den Nederlandsen Consul aan den President van Haiti aangeboden.

De tweede wedstrijd.

Dinsdagmiddag ging de tweede wedstrijd tegen het nationaal elftal van geheel Haiti. Transvaal verloor deze wedstrijd met 4—0. Er werd deze middag beter gespeeld, maar de Haitianen waren nu eenmaal sterker. Met de rust was de stand 3—0. Transvaals doelverdediger O'Niel werd een kwartier voor het einde geblesseerd zodat hij het veld moest ruimen. Tussen de goalpalen werd hij vervangen door Casper. Ook Markiet en Terborg werden geblesseerd.

Woensdag ging Transvaal, vergezeld door bestuursleden van de Haitiaanse Voetbalbond, spelers en vrienden naar Kenscoff, een heerlijk oord in de bergen. Het gezelschap bestond uit ongeveer 60 personen. Op weg werden Pétionville, Le Boule en Rendezvous gepasseerd.

In de koelte van Kenscoff werden verversingen gebruikt, temidden van het prachtige natuurschoon met wuivende dennebomen en geurige bloemen. Men deed zich te goed aan de sappige aardbeien en ander heerlijk fruit.

Om 14 uur was men weer thuis en des avonds trokken de jongelui opnieuw de stad in.

Ook Donderdag was uitgaansdag. Op deze dag vertrokken Nahar en Sauw A. Kiam naar Aruba.

Dit was zeker een verzwakking voor de ploeg. 's Middags werd er geoefend en des avonds was men te gast bij den Nederlandsen Consul den heer Stark.

Vrijdagmorgen om 10 uur werden de heren De Rooy en Van Hoop, respectievelijk Voorzitter en Secretaris van Transvaal, alsmede mejuffrouw De Rooy in gezelschap van den Voorzitter van de Haitiaanse Voetbalbond den heer Herard, door den President van de Republiek op audiëntie ontvangen.

Gedurende een kwartier onderhield de President zich op zeer minzame wijze met zijn gasten. Hoewel zelf geen sportenthousiast deelde hij mede de sport te willen bevorderen en over het algemeen de jeugd een kans te willen geven op elk gebied. Grote interesse had hij ook voor Curaçao en gaf te kennen de toenadering tot dit gebiedsdeel als van groot belang te achten.

Op zeer waardige wijze nam de President afscheid van de afvaardiging van Transvaal, doch mejuffrouw De Rooy werd afzonderlijk het Paleis binnengeleid om ook met Madame Estimé kennis te maken.

Tegen het middaguur toog geheel Transvaal naar het villastadje Pétionville om de officiële verloving van den speler Bert de Meza met mejuffrouw Marie Thérese Dauphin bij te wonen.

Mejuffrouw Dauphin is ongetwijfeld een charmante en lieftallige verschijning. Door Transvaal werd haar een armbandhorloge ten geschenke gegeven. De Meza zelf moest de geestdrift van zijn makkers over zijn verloving werkelijk „verduren".

De derde wedstrijd.

Vrijdagmiddag werd de derde wedstrijd gespeeld tegen Racing Club Haiti, de kampioene van Haiti. Transvaal speelde met verschillende reserves en verloor met 7—1, hoewel Lo A Njoe de score opende met een vinnig schot. Deze voorsprong duurde echter kort.

Na de wedstrijd was er van 7 tot 9 uur receptie in het Hotel Bellevue, aangeboden door den Minister van Binnen- en Buitenlandse Zaken.

's Zaterdags ging men hier en daar.

De regering stelde een speciaal vliegtuig ter beschikking van den heer en mejuffrouw De Rooy om vergezeld van hun oom, den historicus en letterkundige Luc Grimard, voor familiebezoek naar Cap Haitien aan de Noordkust van het land te vliegen. Men vloog o.a. over de beroemde Citadel waarover de heer Grimard tijdens zijn recent bezoek aan Curaçao een lezing hield.

's Middags speelden De Rooy en Brakke tegen de tenniskampioenen van Haiti. Het was een ongelijke strijd.

Des avonds richtte de Haitiaanse Commissie van Ontvangst een festijn aan voor Transvaal in het Restaurant Savoy. Bij deze en andere gelegenheden waren verschillende autoriteiten aanwezig.

Zondagmorgen ging men weer ter kerke. Verder bleef men in het hotel om uit te rusten.

De vierde wedstrijd.

De vierde en laatste wedstrijd ging wederom tegen het nationaal elftal van Haiti.

Transvaal verloor slechts met 1—0, wat een prestatie mag heten. Practisch was het 1—1, daar Terborg uit een scrimmage een doelpunt maakte. De scheidsrechter meende echter voor hands te moeten fluiten, waar de jongens van Transvaal zich sportief bij neerlegden.

Het was duidelijk, dat het publiek op de hand van Transvaal was.

Doelverdediger O'Niel, die intussen hersteld was, kiepte die middag als nooit tevoren.

Na de wedstrijd moest Transvaal een ovatie van het talrijke publiek in ontvangst nemen.

De ster van het elftal bij deze en andere wedstrijden was Wim Echteld van Aruba, voor wie de bewondering algemeen was.

Afscheid.

Zondagavond werd in de Club l'Amical door Transvaal een zilveren beker gegraveerd door de goudsmederij Van Eer alhier, aan de Haitiaanse Voetbalbond aangeboden.

Transvaal nam een tropee in ontvangst, een prachtig houtsnijwerk, evenals een album met foto's van de verschillende ontvangsten en wedstrijden.

Het tropee zowel als het fotoalbum zullen ter bezichtiging in de Club J.P.F. gedeponeerd worden. Voor de spelers van Transvaal zullen zij een kostbare herinnering blijven aan het bezoek aan Haiti.

Maandagmorgen om 10 uur vertrok men weer van het vliegveld, uitgeleide gedaan door een grote schare sportmensen en vrienden. Curaçao's Thomas A. Henriquez had bijtijds een witte bal aan Transvaal opgezonden. Alle spelers zetten hierop hun handtekening en lieten de bal voor de Haitiaanse Voetbalbond achter.

Algemeen.

Zo kwam er een einde aan een aangename tijd. Over de gastvrijheid die men in Haiti ondervond zullen de spelers van Transvaal wel niet spoedig uitgesproken raken.

Aan niets had men gebrek. Alles stond ter beschikking van de spelers. Om maar enkele dingen te noemen! van aankomst tot vertrek had men drie auto's met chauffeurs uitsluitend ter beschikking. In het hotel was alle consumptie vrij — ook aan de bar maar daarvan werd gelukkig een spaarzaam gebruik gemaakt. Twee masseurs werden aan de ploeg toegevoegd en stonden 's morgens vroeg klaar om met electrische apparaten en allerhande smeerseien de spelers te masseren. Wie een dokter nodig had moest niet ver lopen. Er was een dokter.

De Voorzitter van de Haitiaanse Voetbalbond, de heer Antoine Hérard verliet de Transvalers practisch nooit. De heer Hérard is een zeer populaire figuur in Haiti.

Er is zelfs een lied op hem gemaakt.

De zorgen in het Hotel Bellevue waren gewoonweg áf. Het eten was uitstekend. Bediening prima. Omgekeerd verworven de gasten aller sympathie, zodat een helper en helpster in het hotel bij vertrek zelfs in schreien uitbarstten.

Er werden vele vrienden — en vriendinnen — gemaakt. Alle clubs en woningen stonden open voor de bezoekers. En de houding van het publiek was buitengewoon goed. Hatelijkheden bleven geheel uit.

Nooit heeft een straatjongen of wie ook maar gezinspeeld op het feit, dat Transvaal de wedstrijden verloor. Men had alleen maar lof voor het beheerste en faire spel van Transvaal. En voor het schitterende gedrag van de spelers.

De bezoekers hebben zeer veel genoten, want Port au Prince is een stad waar men zich goed en goedkoop kan vermaken.

Haiti wacht nu op het elftal van Curaçao en gaat binnenkort het stadion moderniseren met de bedoeling om het volgend jaar niet alleen Curaçao, maar ook Cuba, Venezuela en Jamaica uit te nodigen. Het is te hopen, dat de banden die door Transvaal werden opgevat, door Curaçao nader zullen worden aangehaald.

Vernieuwing in de Islam

Dertig jaar geleden waren de Islamkenners van naam, die betwijfelden of de Islam nog ooit in staat zou zijn, zich uit de sluimer van de vorige eeuwen op te richten. Alles zag er naar uit als of de dagen van de Islam geteld waren. Zozeer immers was de Islam bij de algemene vooruitgang ten achter gebleven. Als politieke factor was de Islam reeds lang in berekening van de Europese landen afgeschreven. Als geestelijke macht scheen hij voor goed tot verval gedoemd. Misschien kon hij nog een tijd lang onder de primitieve volkeren blijven voortbestaan en mogelijk zelfs nog aanhangers werven uit het heidendom.

Daarom meende C. H. Becker in 1912, dat de toekomst van de Islam slechts bestaan kon in een aanpassing aan het geestesleven van Europa, anders zou hij onherroepelijk ten dode zijn opgeschreven (cf. Religion in Geschichte und Gegenwart, III. 743). In de tweede editie van dit werk (1929) wordt opnieuw gezegd, dat de Islam zich in een crisis bevindt, waarvan het einde niet twijfelachtig is. In dezelfde geest schreef M. Zwemer in 1916 een boek, met de veelzeggende titel: „The desintegration of Islam".

Welnu, de feiten zijn daar om die uitspraken te logenstraffen. Zo als op politiek gebied de wereld gedwongen wordt terdege rekening te houden met de aspiraties der verjongde Islamstaten, zijn er ook op godsdienstig gebied tekenen van grote activiteit waar te nemen. Het is over deze godsdienstige vernieuwing, dat wij hier willen spreken.

Sinds al-Ash-ari en al-Ghazzali (12e eeuw) is er inderdaad aan het grote bouwwerk van de Islamtheologie weinig nieuws toegevoegd, zoals trouwens ook het geval is met de andere takken van de eens zo bloeiende Islamwetenschap. De theologen, die na hen kwamen, beperkten zich tot het eerbiedig herhalen van hun leer. Nog meer dan de orthodoxe theologie werd het sufisme, de mystiek, door den strenge wetgeving van den Islam aan knellende banden gelegd, anders had de impetus, die de mystiek ook aan de theologie gegeven had, verder dan de 13e eeuw kunnen doorwerken. Het gevolg was niet alleen dat het niveau van al-Ghazzali nooit meer bereikt werd, maar ook dat iedere vernieuwing in de volgende eeuwen door het strenge toezicht der wetgeleerden al gauw als heresie veroordeeld werd. Dit legde veel persoonlijk denken aan banden en maakte van de Islamtheologie dat levenloze systeem, dat in de volgende generaties wel trouw herhaald, maar niet veranderd mocht worden.

Toch waren niet de wetgeleerden, hoe sterk zij overigens ook het gedachtenleven in de Islam beheersten, de hoofdfactor, die de voortgang belemmerden. Want in de Islamgemeente zelf was er in de loop der jaren een stroming ontstaan, die tot doel had zich van de al te conservatieve houding der wetgeleerden te bevrijden.

Hoe immers was de mohammedaanse cultuur en godsdienst tot bloei gekomen? Muhammed had nooit enige waarheid in dogmatische vorm geleerd. Elke systematische gedachtenordening was hem volkomen vreemd. Het waren de niet-arabische muslims, vooral de bekeerlingen uit het christendom, welke de doctrinaire vraagstukken van den Islam naar voren had gebracht. En ofschoon de formulering van theologische vraagstukken vooreerst hevige oppositie ondervond, langzamerhand werden de conservatieve elementen zelf gedwongen zich met dogmatische wapenen uit te rusten om de niet te stuiten stroom van geloofsmoeilijkheden, die overal naar voren kwamen, een antwoord te bieden. Het waren vragen over de vrije wil of de predestinatie, over de atributen van God, over de uitersten van den mens; even zovele vragen, die gedurende lange tijd door verschillende scholen aangevochten of verdedigd werden. Aldus werd de Islam tot een wetenschappelijk geloofssysteem, dat zich nochtans niet beroemen kon af te stammen van de orthodoxe sunnah, den levensregel en de leer van den profeet. Niet dat men Muhammeds leer in veranderde, integendeel, men kledde Muhammeds leer in een strijdbare vorm, door hem alle mogelijke verklaringen in de mond te leggen, die hij als uitleg op zijn leer van de Koran gegeven zou hebben. Slechts schoorvoetend echter gaven de strenge orthodoxen voetje voor voetje toe, totdat men hen langzamerhand dwong meer terrein en een princiep, dat uit de gemeente zelf opgroeide en dat van verstrekkende gevolgen zou zijn en dat ook nu nog grote invloed op de toekomst blijft uitoefenen. Het is het princiep van de overeenkomst van de gemeente", ijmâcs, dat gebasseerd is op de uitspraak aan Muhammed toegeschreven: „Mijn gemeente zal nooit in een dwaling overeenstemmen", of in een andere vorm: „Nooit zullen de leugenaars in uw midden het winnen van de waarheid".

Zo ontstond de leer van de onfeilbaarheid in de Islam, de consensus ecclesiae. Wat door de hele Islam-gemeente a's waar wordt aangenomen, moet waar en juist zijn. Wie zich van de ijmâ c verwijdert, scheidt zich af van de orthodoxen Islam. Dat betekent ook, dat alle practi[sche] en theoretische beslissi[ngen] waarover men tot overeen[stem]ming gekomen is, bindend [z]ijn voor alle muslims. Slechts d[ie] uitleg en toepassing van [de] Korantekst en van de sunnah [zijn] aanvaardbaar, die door de co[n]census als juist is erkend, zo[dat] dus de consensus de eigenl[ijke] auctoritas interpretativa hee[ft]. Slechts die dogmatische formu[le]ring is juist, waartoe de co[n]sensus zich, dikwijls na lan[ge] strijd, heeft uitgesproken. Alle die godsdienstceremonieën [en] die verplichtingen gelden v[oor] alle muslims, die de concen[sus] als zodanig aanvaardt; s'ec[hts] die geleerden en speciaal deze gene hunner werken worden aa[n]bevolen, welke de concensus [...] sieraad van de Islam roe[mt]. Niet dat die consensus berei[kt] wordt door middel van synode[n] en concilies. Het is de bijna on[...] bewuste stem van het volk, [die] in haar algemeenheid niet aa[n] dwaling kan blootstaan.

Op deze wijze was het in de Islamgeschiedenis dikwijls moge[lijk], dat men godsdienstige uiti[n]gen, die van theoretisch stand[punt] onmogelijk met de Islamle[er] konden samengaan, door [de] algemene aanvaarding toch in de rechtgelovigheid van de Islam werden aangenomen. Als derge[lijke] leerstukken eenmaal in de overtuiging van de gemeensch[ap] ingang hadden gevonden, moe[s]ten ze tenslotte ook tegen zwa[re] theologische bedenkingen in to[ch] toegelaten of als verplichtend worden aangenomen.

Het is duidelijk, dat het sy[s]steem, aldus toegepast, aanle[i]ding gaf tot felle strijd. Te[...]geets probeerde men het terr[ein] te beperken en de uitspraken [...]leen van kracht te maken, als du[i]de ijk aangewezen kon worde[n] dat Muhammeds eerste volgel[in]gen of de oudste autoriteiten v[an] Medina een overeenstemmen[de] mening hadden kenbaar ge[maakt]. Men werd zich meer [en] meer bewust dat het onmoge[lijk] was de gemeente in haar alg[e]meenheid de verantwoordelijk[heid] te laten dragen van dikwi[jls] zeer voorname vraagstukken. [...] was discipline nodig. Na lan[ge] strijd werd tenslotte de vera[nt]woordelijkheid overgedragen aa[n] bepaald gekozen geleerden die de macht kregen „te binden en [te] ontbinden" en wier ambt het w[as] de wet en de leer uit te leggen [en] over de juistheid der toepas[sing] te oordelen.

In dit princiep heeft de kie[m] gelegen voor de vrije beweg[ing] en voor de blijvende ontwikke[ling] van de Islam. Het bood he[t] noodzakelijke tegenwicht teg[en] de tyrannie van de dode lette[r] alsook tegen individuele macht[s]uitoefening. Het verklaart d[e] wonderbaarlijke aanpassingsw[ij]ze van de Islam in de verschil[le]n[de] landen over de hele wereld. En ongetwijfeld zal het de uitoefening van dit princiep zijn, die den Islam in staat zal stellen de vrees voor zijn toekomst, door zovelen geuit, te logenstraffen.

Hieruit blijkt, dat de voornaamste factor waarom de Islamwetenschap zoveel eeuwen in vooruitgang ten achter bleef, niet noodzakelijk gelegen is in de ver[...]starring van den Islam zelf, [...] hebben op bepaalde tijden de ge[...]leerden verantwoordelijkh[eid] voor de ijlmâ c een uiterst co[n]servatisme gehuldigd. Wij men[en] als voornaamste reden te mo[gen] aangeven, het eeuwenlange ont[...]breken van contact met de buitenwereld. Zozeer als de Islam na de grote arabische veroveringen en gekenmerkt werd door wonderbaarlijke plooibaarheid en ontvankelijkheid voor de cultuur en de wetenschap, die hij in de onderworpen landen aantrof, er liet bestaan en zich tenslotte eigen maakte, evenzeer werd die vooruitgang tot staan gebracht toen de Islam eenmaal op zich zelf terugviel, van de Westerse wereld afgesloten werd en daardoor die wereldvreemdheid kreeg, die tot voor enige decennia zijn kenmerk bleef.

Eenmaal dat die wereldvreemdheid, die men nu reeds gedurende vele jaren bezig is te verbreken, volkomen vernietigd zal zijn, zal de Islam door zijn aangeboren electrische geest en door het princiep van de ijmâ c in staat zijn, alhoewel zeer langzaam, het geestesniveau ook van deze tijden in zich op te nemen.

Alles zal afhangen van de milieu's waarin de Islamtheologen hun contact zullen vinden. Dit bepaalt tevens de grote verantwoordelijkheid van de hedendaagse christenheid, opdat zij haar plicht in deze beseffen en haar invloed doet gelden.

J. Houben S. J.

B. A. Hons (Londen)